

Geçmişe bakarak geleceęi görmek için...

- 108** | İngiliz Petrolcülere Karşı Hafize Ordusu
Raif Karadağ (Petrol Fırtınası'ndan)
Agustos 2014, S. 72, s. 36-37
- 110** | Gertrude Bell Irak Sınırını Çizen Kadın
Veysel Sekmen
Agustos 2014, S. 72, s. 38-45
- 118** | Minare Alemine Çekilen Bayrak
Osman Erkan
Ekim 2011, S. 38, s. 38-39
- 120** | Osmanlı Askerinin Ruh Hâli
Ahmet Temiz
Haziran 2012, S. 46, s. 48-51
- 124** | Abdurrahman Peşaveri
"Anadolu İşgal Altındayken
Dönemem!"
Mücahit Arslan
Nisan 2014, S. 68, s. 20-28
- 134** | Çanakkale Kahramanıydılar Sevr'e Kurban
Gittiler! Demirhisar Torpidobotu Trajedisi
Mesut Demir
Nisan 2014, S. 68, s. 54-63
- 144** | Kırım Bolşevik İşgalinde
Bir Kırımın Hatıra Defterinden-1918
Kemal Erkan
Nisan 2014, S. 68, s. 16-18
- 147** | İşte Medeniyet!
(Dikiz Aynası) *Eylül 2014, S. 73, s. 53*
- 148** | Nargin Adası'nda Esir Türkler
Dr. Abdülhamid Avşar
Nisan 2013, S. 56, s. 42-47
- 154** | Enver Paşa'nın Peşindeki Alman Casusu
Hüseyin Cemil
Kasım 2013, S. 63, s. 38-43
- 160** | İngiliz-Fransız
Gemilerini Batıran Osmanlı Zabiti:
Mustafa Ertuğrul
Özcan F. Koçoğlu
Haziran 2012, S. 46, s. 38-42
- 165** | Son Teknoloji Radarlar!
(Dikiz Aynası) *Ekim 2014, S. 74, s. 51*
- 166** | Fahreddin Paşa ve Ermeni Meselesi
Prof. Dr. Süleyman Beyoğlu
Kasım 2011, S. 39, s. 18-33
- 182** | Hayaldi Gerçek Oldu!
Özcan F. Koçoğlu
Mayıs 2011, S. 33, s. 48-51
- 186** | Çanakkale Savunması Hakkında
Sultana Sunulan 1897 Tarihli Rapor
Ahmet Temiz
Mart 2012, S. 43, s. 60-65
- 192** | Gurbette Kalan
Sultan Vahdeddin Han
Ömer Faruk Yılmaz
Kasım 2013, S. 63, s. 16-23
- 200** | Arjantin'e Çalışmaya Giden Kayserililer
Fransa'da Nasıl Esir Düştü?
Mesut Demir
Kasım 2013, S. 63, s. 30-34
- 205** | Sahipsiz Ülke "Suriye"
(Dikiz Aynası) *Kasım 2014, S. 75, s. 23*
- 206** | Çanakkale'de İnsanlık ve Hukuk Dışı
Davranışlar
Doç. Dr. Hamit Pehlivanlı
Aralık 2011, S. 40, s. 38-47
- 216** | Savaşın Bedeli Bol Sıfırlı Ekonomi
Önder Kaya
Nisan 2014, S. 66, s. 32-38
- 223** | Cami Duvarında Beyaz Perde...
(Dikiz Aynası) *Mayıs 2014, S. 69, s. 62-63*
- 224** | Avustralya'yı Çanakkale Savaşı'na
İngilizler mi Soktu?
Ekrem Saltık
Mart 2013, S. 55, s. 66-71
- 230** | I. Dünya Savaşı'nın
100. Yılında 100 Kitap
- 238** | I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı
Devleti'nin Savastığı Cepheler
- 239** | I. Dünya Savaşı'ndan Kareler
- 244** | Dizin

Sunuş

Bu savaşı anlamak, günümüzü anlamak demektir...

Devletlerin ve milletlerin tarihini değiştiren ve milyonlarca insanı, bir daha dönmemek üzere, adını dahi bilmedikleri topraklara sürükleyen Birinci Dünya Savaşı birkaç devletin hammadde ve pazar hırsının bir sonucuydu. 1914 - 1918 yılları arasında 4 yıl devam eden savaş kısa süre içinde 3 kıtaya yayılacaktı. Saraybosnalı bir Sırp milliyetçisi olan Gavrilo Princip; 28 Haziran 1914'te Avusturya-Macaristan veliahdı Franz Ferdinand'a karşı çektiği tetik büyük bir savaşa, etkisi günümüze karar ulaşan bir kargaşaya dönürecekti...

En mühim yönüyle Osmanlı Devleti'nin üç kıtadaki mirasını paylaşma projesi olan, 16 devletin dahil olduğu bu savaşta Osmanlı askeri 7 cephede savaşa girmişti. Binlerce şehit, gazi, kayıp ve esir asker; göç, açlık ve sefalet... İttifak ve İtilaf kuvvetleri olarak her iki cephede savaştan bizzat etkilenen insan bilançosu şöyleydi: 9 milyondan fazla asker öldü, 21 milyondan fazla asker yaralandı, 7 milyondan fazla asker esir ve kayıp. Bu blançooya, yaşadığı topraklardan göç etmek zorunda kalan milyonlarca insanı da eklemeyi unutmamalı.

Osmanlı'nın en siyasi padişahı İkinci Abdülhamid'i tahttan indiren İttihat ve Terakki, kendi içindeki fraksiyonlara bile çözüm bulamayacak bir halde iken altı asırlık devleti büyük kavgaya sokmakta gecikmeyecekti. Birinci Dünya Savaşı'nın hesabını görme hırsı, Avrupa coğrafyasına İkinci Dünya Savaşı'na mal oldu. Osmanlı coğrafyasındaysa savaş hâlâ devam ediyor. Tarihin perdeleri yeni yeni aralanıyor. Gün geçmiyor ki, gün yüzü görmemiş belgeler,

anlaşmalar, fotoğraflar ortaya çıkmasın...

Türkiye de, buzları çözülmüş bir beyin misali her geçen gün tarihini daha yakından öğreniyor.

Farklı sahalarda çalışma yapan tarihçilerin makalelerinden derlenen bu çalışma, sadece Osmanlı çınarını deviren bir savaşın hikayesi değil, aynı zamanda günümüzde Avrupa'da, Afrika'da, Ortadoğu'da devam eden kargaşanın da bir deşifresi durumundadır.

Yedikıta Dergisi'nde 6 yıl boyunca her ay yeniden başlayan bir heyecanın meyvesi olarak çıktı bu kitap. Özenle seçilmiş, birbirinden orijinal makale ve dokümanların yılların ağırlığı altında, raflarda unutulmaması için, dergimizin kitap literatüründe de yer alması maksadıyla hazırlanan bir çalışma. Bir süreli yayın olarak Kasım 2014 itibarıyla 75'inci sayısıyla raflarda yerini alan Yedikıta Tarih ve Kültür Dergisi, gündemin izini sürdüğü kadar başvurulacak bir kaynak olarak da arşivleniyor. Dolayısıyla, tarih araştırmacıları ve meraklıları zaman zaman eski sayılardan makaleleri gözden geçirme ihtiyacı hissedeabiliyor. Veyahut tarih ve kültür sahaları üzerine araştırma yapanlar, süreli yayınlardaki makaleleri görmek için eski sayıların peşine düşebiliyorlar. Yedikıta Kitaplığı olarak, belirli konularda, düzenli bir yayın periyoduyla bu ihtiyaca cevap verecek şekilde kitaplar kazandırıyoruz.

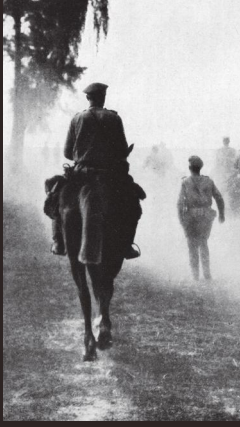
Kitaptaki makaleleri seçerken ve dizerken konuların mükerrer olmamasına özen gösterdik. Daha önce, dergide yayınlanan grafiği ve yazıları aynen korumaya çalıştık. Ancak, müstakil bir kitap olması hasebiyle bölüm başlarını,

yayınlandığı ayla ilgili notları çıkardık; sadece, tasarım bütünlüğü olması için bazı makalelerin tasarımlarını güncelledik. Çanakkale ile ilgili -ayrı bir sayı düşüncemiz olduğu için- sınırlı sayıda makaleye yer verdik. Savaşı özetleyen mahiyetteki 100 günlük bir kronoloji kitabımızın girişine yerleştirdik. Son kısımda da, savaşa dair yayınlanan kaynak kitapların yer aldığı bir bibliyografya ve indeks ilave ettik.

Kitapta yer alan birbirinden orijinal makalelerin bazıları, kültür dünyamıza ilk

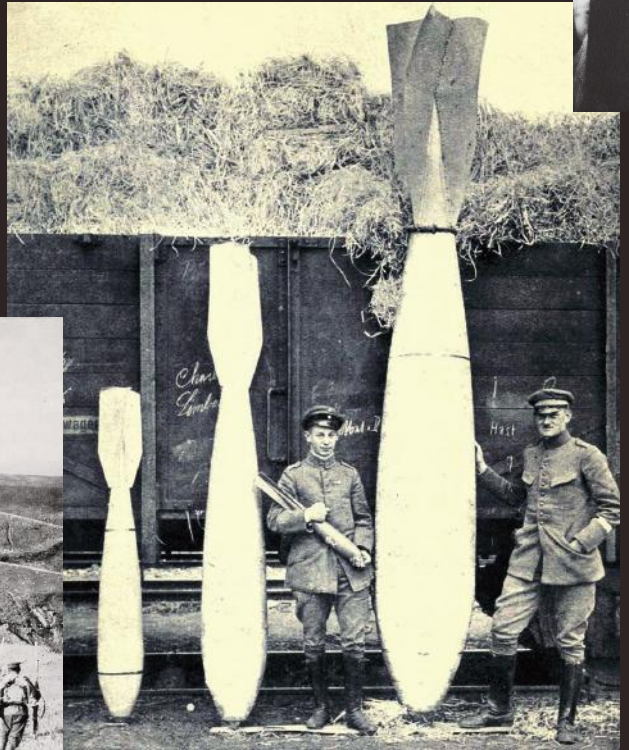
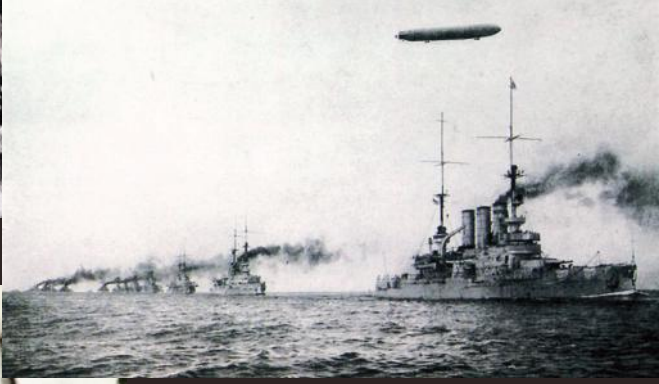
defa dergimiz tarafından kazandırılmıştır; bir kısmı yayın sonrasında kitaplaştırıldı. Bu kitapta yazıları bulunan bütün yazarlarımıza; arşivinden dokümanlarını paylaşan tarih ve kültür dostlarına şükranlarımızı sunuyoruz.

Bu kitabı, Birinci Dünya Savaşı'nın 100. yılında, tarihimizin unutulmaması adına şehitlerimizin aziz ruhlarına ithaf etmekten onur duyuyoruz.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN

100
-GÜNÜ-

1) 28 Haziran 1914

Avusturya-Macaristan veliahdı Arşidük Franz Ferdinand ve karısı Arşidüses Sophie Gavrilo, Sırp bir suikastçı tarafından Saraybosna'da öldürüldü.

2) 23 Temmuz 1914

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu tarihe "Sarayova cinayeti" olarak geçecek olan suikast gerekçesiyle Sırbistan'a ağır şartlar taşıyan bir ultiimatom verdi.

Franz Ferdinand'a suikast

3) 28 Temmuz 1914

Avusturya, 1908 Bosna-Hersek buhranından beri aralarında gerginlik olan Sırbistan'a verdiği ultiimatomun tamamına olumlu bir karşılık alamadığı gerekçesiyle Belgrad'ı bombalamaya başladı.

4) 29 Temmuz 1914

Rusya, bir Ortodoks-Slav devleti olarak bir anlamda kendi himayesi altında olan Sırbistan'a savaş açılması üzerine Avusturya ve Almanya'ya karşı seferberlik ilan etti.

Avusturyalıların Sırbistan'a saldırısı

5) 1 Ağustos 1914

Rusya'nın seferberlik ilanı üzerine Almanya, ilk önce Rusya'ya ve ardından 3 Ağustos'ta Fransa'ya ve Fransa'nın müttefiki olan Belçika'ya karşı savaş ilan etti.

6) 2 Ağustos 1914

Osmanlı Devleti ve Almanya arasında başlangıçta Said Halim Paşa, Enver Paşa, Talat Paşa ve Mebuslar Meclisi başkanı Halil Bey'den başka kimsenin bilmediği gizli bir ittifak anlaşması yapıldı.

Cephede bekleyen Rus askerleri